Ч. 4. Львів, Пятниця, дня 5. (18) січня 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цїлий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цїлий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. **ул. Коперника (Ліндого ч. 9.)** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Постать нової ради державної.

(X) Вибори до ради державної вже покінчені окрім 12-их мандатів, які нинї-завтра мають бути обсаджені, але они в нїчім уже не змінять постати нової ради державної. Добуток вибовів виказує чимало несподїванок і змін, які неперечно мати муть вплив на ходу справ полїтичних і на уґрупованє парляментарних сторонництв. На боцї нїмецких сторонництв замітною проявою виступає незвичайний зріст Шенерериянцїв, яких війшло в 1897 ледви 5, а тепер аж 21. Знаменує се зріст нїмецко-національного шовінїзму і змаганя до осягненя верховлади Нїмцїв в Австриї, а Вольфова Ostdeutsche Rundschau виразно проголошує »Vorherrschaft der Deutschen in der Ostmark« яко задачу нїмецких послів в радї державній. Зріст незвичайний Шенерериянцїв, а також дуже їм близької deutsche Volkspartei на 45, не віщує добра новій радї державній. Тепер бо вже самі Шенерериянцї мають спроможність ставити самостійно без нїчиєї помочи найскрайнїйші внесеня та інтерпеляциї, можуть спиняти вкупі з нїмецкими людовцями всяку роботу. З сего отже боку висуває ся грізна хмара обструкциї. Можна однак із мирного поводженя Вольфа в ческім соймі додумувати ся, що Шенерериянцї будуть стреміти до того, щоби нїмецкі радикальні сторонництва взяли керму в радї державній в свої руки і тим способом добивали ся верховлади для Нїмцїв в Австриї. Нїмецкі поступовцї, хоч втратили кілька мандатів (в Чехах) в користь Шенерериянцїв, однак здобули знов дещо в иньших краях, так що менш-більш вертають в тій самій силї 36 послів, завдяки лише нїмецкій Gemeinbürgschaft. Зате понесло втрати сторонництво нїмецко-католицке не так що-до числа як більше моральні втрати наслїдком упадку головних проводирів Діпавлього і Ебенгоха, і сторонництво християньско социяльне (антисемітске), обидва останні в користи Шенерериянцїв, нїмецких людовцїв, социялїстів і нїм. поступовцїв. Сї втрати треба також приписати головно впливови нїмецкого радикалїзму, який з великим завзятєм виступав проти нїмецко-католицких людовцїв і зближених до них антисемітів, хоч сї останнї стояли також в нїмецкій Gemeinbürgschaft.

Вплив нїмецкого радикалїзму наніс також значні втрати социяльно-демократичному сторонництву, яке змалїло тепер о третину (з 15 на 10). — Крім тих ще повиходили дрібні ґрупи або одиницї: вірно-конституцийна шляхта 11, з нїмецкого Bauernbund-у 1, нїмецких клерикалів 2, диких клерикалів 4, моравска середня партия 3.

На другім боцї ради державної найбільшим сторонництвом вийшло польске Коло 61 членів, а окремо від них стоять польскі людовцї і стоялевцї 8, тепер сконсолїдовані і мабуть Коло не вспіє їх до себе притягнути. Всякі поголоски дневникарскі про переговори проводирів Кола з Чехами, як і про ческо-польско-нїмецку коалїцию показують ся невірними. Яворский і Абрагамович заповіли рішучо полїтику вільної руки.

Ческа шляхта війшла, розуміє ся, в тім самім числї 19, але молодоческий клюб змалїв з 61 на 53, позаяк деякі мандати відобрали їм ческі аґраристи (6), або національні ческі робітники (5), або ческі клерикали (2). Можна вважати се певним, що заповідана дневниками ческа Gemeinbürgschaft не збере ся, і що навіть аґраристи прилучать ся до иньшої ґрупи а не до Молодочехів. Словінцїв вийшло 15 (1 втрачений), Хорватів 10 (1 втрачений), Сербів 2, Русинів (всяких відтїнків) 10, (між тими 2 буков.), Італїянцїв 19, Румунів 6.

Взагалї видно більше роздробленє сторонництв, як давнїйше а про утворенє парляментарної більшости нема мови і правительство буде мусїло її глядїти для кожної важнїйшої справи. Чи нова рада покаже ся роботящою, годї на певно сказати анї заперечити. Бодай на початку, здає ся, обструкциї не буде, а особливо з боку Чехів нема до того змаганя. Відкритє сесиї наступить між 30. січня а 7. лютого.

Руска справа в урядовім осьвітленю.

(Далї).

Др. Лозїньский наводить ще один знаменний доказ на своє твердженє, що Гол. Рус. Рада своє дїланє на шкоду а бодай на перекір польщинї не лише уважала головним своїм послаництвом, але для неї в данім случаю жертвувала навіть найважнїйші інтереси загального значіня. В падолистї 1849. одержав ґр. Ґолуховский з мінїстерства справедливости до висказу осуду про петицию Г. Р. Ради — проти заведеня институциї присяжних судиїв! Петицию сю мотивувала Г. Р. Рада тим, що задля низького ступня просьвіти руского населеня, Поляки здобули би перевагу в новій институциї, а в такім случаю не можна би сподївати ся доброго судівництва. Ґр. Ґолуховский, що вже перед тим сам дораджував мінїстерству заведенє присяжних судів бодай на пробу, не потребував уже звертати сеї петициї з своїм осудом до Відня, бо там тимчасом побідила на цїлій лїнїї реакция противна всяким вольнодумним уступкам,

З писань Ол. Я. Кониського.

Кумедні пригоди.

Вольнодумная книга.

(Конець).

Коли вернувшись до господи, я розповів отцю Василю те, що чув і бачив, він, на перекір моєму сподїванню, зовсїм не зрадів; слухав мене якось байдуже, нарештї і каже:

— Добре, коли се правда, та щось більш того, що на брехню похоже.

Перед півднем другого дня я і отець Василь стояли перед владикою. Осець Василь аж плакав та нарікав на семинарське начальство, що воно нї за що, нї про що губить його синів, а сини його такі, що зроду віку рука їх і не доторкнеть ся до забороненої книжки.

Владика покликав секретаря і казав подати йому семинарський рапорт. Секретар приніс з другої сьвітлицї (де була епископська канцелярия) запечатаний пакет; розпечатав його на очах владики, виняв і подав рапорт. Владика перечитав рапорт і мовив до секретаря:

— А ну, книжку! де та вольнодушная книга? Секретар подав і книгу, винявши її з пакета. Владика прочитав кільки рядків на першій сторонї, перегорнув на другу, на третю. Суворий та строгий погляд його став яснїйшати, мякшати і нарештї показала ся усьмішка.

— Добре, мовив він (звичайно по російськи). Я розберу справу.. ідїть з Богом.

Охмаренний вийшов від архиєрея отець Василь.

— Я казав тобі вчора, мовив він до мене, як вийшли ми на улицю, що усе те, що говорив ти, брехня, от воно на моє і вийшло! Пропали дїти мої через тебе...

— Та чогож вони пропали? ви-ж не знаєте, що скаже владика семинариї?

— Знаю! добре знаю! — от. Василь розпачливо махнув рукою; коли-б що добре хотїв сказати, то зараз би був сказав, — а то нї слова...

— Він з секретарем порадить ся, тодї й положить свій рішенець...

— На лавку-б того поклало, хто довів моїх дїтей до такої халепи... Серце моє чує, що добра не сподївати ся... пропали дїти...

— Да заспокойтесь! не ловіть рибу поперед невода. Підождїть до завтрого, тодї й побачимо...

— Воно й сегоднї видно... ох, ох!... Випустив Господь младенцїв чортові на поталу... З сїм словом отець Василь зайшов наперед мене, спинив ся і загуркотїв проти мене своєю »патерицею“, стукаючи об деревяний пішоход.

— Побачиш, що я тобі зроблю! мовив він, стиснувши зуби...

— Та підождїть, кажу, до завтра...

— Коли то те завтра буде!...

— Та вже-ж більш ждали; а тепер ходїм до мене борщу їсти.

Смачний борщ з сухими карасями да чарка-друга грушівки трохи вгамовали отця Василя. Ми ще не повставали зза столу, як в хату влетїли обидва його богослови і кинулись обнїмати та цїловати батька.

Отець Василь власним очам віри не няв, та кільки хвилин дивив ся — придивляв ся до своїх синів, питаючи:

— Та як же се так стало ся? Хто-ж вас випустив? чи не повтїкали ви часом?

А богослови нїчого не відали: їм сказали: »ідїть до дому; нїчого вам не буде...

Потім вже я довідав ся, що епископ звелїв зараз же богословів випустити з карцера, а семинарській адмінїстрациї висловив ганьбу — за те, що вона зняла бучу ізза книжки, надрукованої в Петербурзї з доволеня цензури, та ще такої, яку користно читати семинаристам... Адмінїстрация семинариї тільки скривилась да почухала потилицю.

1. липня р. 1899.

побідив отже напрям, якому у Львові Г. Р. Рада вірно і витривало служила.

Гол. Рус. Рада не обмежала ся власними пропамятними письмами і петициями, але спонукувала до акциї також свої провінціональні філії. Виступали они з всякими жалобами, жалями і домаганями, які Ґолуховскому присилано з Відня до справозданя. Вволяв він сим домаганям, оцінював їх поважно, але все звертав бачність центрального правительства на те, що діяльність Руских Рад, терпимих а навіть пособлюваних ґенералом Гамерштайном, по розвязаню иньших товариств а передовсім польских Рад народових, є шкідною для правительства. Так н. пр. в справозданю з 27. марця 1849. виказуючи невідповідність домаганя жовківскої філії Рус. Ради, щоби в урядах установлено гр. кат. сьвящеників референтами для справ гр. кат. обряду, додає: »Жовківска Руска Рада повстала у ворохобнім 1848. р., коли наслідком дозволу орґанізациї товариств, мовби ціла їх сітка вкрила край. Призначенєм Рус. Ради було скріпленє преданности руского населеня для Найдостойнійшої Династиї і правительства, а заразом охорона руских народних інтересів. Коли наслідком оголошеня стану облоги всї політичні товариства розвязано і заборонено, військова власть удержала рускі товариства задля їх прихильности до правительственних змагань. Отже они й дальше відбувають збори майже виключно при участи руских сьвящеників. Позаяк не мають доси строго означеної проґрами своєї діяльности і відносини в краю втихомирили ся, а Рускі Ради мимо то все бажають над чимсь радити, для того деякі з них під проводом охорони народних інтересів втягають в гру найріжнороднїйші справи (знесенє патронату, реґуляцию плат двірских робітників, жалоби громад на мандаторів і т. п.)«. Ґр. Ґолуховский кінчить внесенєм на розвязанє Руских Рад. Що місяць майже при новій нагоді понавляє се внесенє, але все без успіху супроти протекциї всемогучого Гамерштайна. Аж коли фарса марцевої конституциї скінчила ся проголошенєм абсолютизму, а цїлу державу залягла гробова тишина, щезли і сї Рускі Ради, що виступали з правами до формальної участи в управі. Їх творцем а відтак інспіратором і режісером був крил. Куземский, опісля епископ хомский, покликаний російским правительством до до місиї »очищеня« унїятскої церкви з »латиньских налетів«, а властиво до укріпленя православія в Холмщині. Сеї задачі не сповнив зовсїм, бо в рішучій хвилї відозвав ся в нїм голос сумлїня, який охоронив єго перед особистим відступництвом, але не вспів уже направити лиха. Ґр. Ґолуховский, котрого дар влучного оцїнюваня людий був одним з головних чинників успіху в єго політичній діяльности, схарактеризував свого завзятого противника ще в 1853. р. при такій нагоді і таким способом, що з тою характеристикою мусїли числити ся у Віднї. В тім часї краєві власти з уряду предкладали центральному правительству табелї з характеристикою визначнїйших осіб, які визначали ся льояльностю. Сї табелї служили у Віднї директивою при роздїлї ордерів, достоїньств і т. д., взагалї при користуваню людий для цїлий пануючої системи. В львівскій табелї займав крил. Куземский одно з перших місць, а тодїшнїй директор полїциї Хоминьский виступив з усею стилїстичною силою, щоби представитити єго правительству як взорець недосяжного патріоти австрийского і представителя рускої льояльности. Ґр. Ґолуховский перечеркнув весь сей стилїстичний вибір Хоминьского і власноручно написав таку характеристику крил. Куземского: »Амбітний в найвисшім ступнї; яко католицкий сьвященик не заплугує на особливе порученє; пристрастний в найвисшім ступнї; для низьких інтриґ вельми приступний«.

(Далї буде).

Війна в Трансвалю.

Коли місто Портсмут звернуло ся до повернувшого до Анґлїї льорда Робертса, щоби назначив день, коли єму можна буде вручити дипльом почесного горожанина міста, Робертс відповів, що єму прикро було би засїдати до пира, коли тисячі тих, яким належить ся дяка, поносять ще труди і небезпечности нещасної війни. І мав слушність льорд Робертс, бо зі зміною тактики, Боери тепер загрожують цїлу анґлїйску армію, а цїла трансвальска війна вернула майже до своєї початкової стадиї.

Після перших неудач анґлїйского оружия льорд Робертс, обнявши провід армії, зібрав єї в одно величезне тїло і попхав єго аж в само серце Трансвалю, до Преториї. Півмілїоновій армії не могли остоятись невеличкі, розкинені віддїли Боерів. Робертс анектував номінально обі републики, роздїлив поодинокі віддїли по занятих містах і для охорони комунїкацийних лїниї — але тим самим і підорвав основу успішности своєї первісної тактики. Боери роздробили ся на малі віддїли, які легко запровіянтувати, перекидати з місця на місце і скрити в першім-лїпшім ярі, або за горбком і розвинули сказочно енерґічну дїяльність в непокоєню неприятеля. Не досить того, що всї анґлїйскі залоги перебувають з безнастанній тревозї, а часто в наслїдок сьміливих, боерских нападів падають здесятковані, або дістають ся до неволї, то ще мусять терпіти недостаток в їдї і одїню, бо Боери передовсїм нищать комунїкацийні шляхи та переловлюють транспорти. Сам Трансваль знищений і не управлюваний не може виживити стотисячної армії, а довозу провіянту Боери не допускають.

На північ від Преториї в містї Пітсбурґ утворили Боери свою теперішну столицю. Власть спочиває в руках заступника президента Шальк-Бурґера. На північ від зелїзницї Мафкінґ-Рустенбурґ-Претория-Коматіпорт Англичани ще не перодерли ся, отже правительство Боерів в Пітсбурзї цїлком безпечне. Боери вдерли ся до Капляндy з добре обдуманим пляном і вештають ся по цїлім Капляндї і Наталю, де підходять аж під Ледісміт. Цїлою задачею Боерів є тепер нищенє зелїзниць і польованє на анґлїйскі транспорти. Маґазинів живности нї амунїциї Боери вже не мають, отже жиють і стріляють лише тим, що заберуть Англичанам. Дуже богато віддїлів Боерів носить практичні анґлїйскі унїформи. Партизантскі віддїли, не маючи маґазинів, мусїли позакопувати свої мавзери, бо до них не надавала ся забирана Англичанам мунїция. Аби єї використати, Боери, де лиш можуть, забирають Англичанам їх оружє з їх мунїциєю і ведуть тепер війну просто на кошт анґлїйского скарбу. Ті армати, котрих Бота не забрав з собою на північ, Боери мусїли в ріжних прикрих хвилях позакопувати і позатоплювати, а послугують ся виключно арматами, забраними Англичанам. Вартість забраних Англичанам транспортів обчисляють вже на кількадесять мілїонів.

Тимто положенє Англичан в полудневій Африцї незвичайно прикре. Англичани вислали до Африки 270.000 войска, з чого по відшибненю убитих і ранених лишило ся ще до 210.000. Але не цїлу ту армію можна ужити в поли, бо яких 160.000 людий пильнує до 3000 кільометрів зелїзниць і стоїть залогами по головнїйших містах. Кіченер помагає собі, як може. Мешканцям Йоганесбурґа сказав, що самі повинні пильнувати копалень; в Капляндї покликано до служби всїх вірних горожан. В той спосіб буде могло відійти на поле борби до 15.000 нової піхоти і 5000 капляндскої кінноти. Крім того Англичини забирають капляндским Голяндцям оружє і всї конї.

З полїтичного поля.

Перед вчерашними виборами з І. куриї в Галичинї відбули ся, як пише »Gazeta Narodowa« майже всюди передвиборчі зібраня, на яких обговорювано полїтичну ситуацию. З Перемишля доносять до згаданої ґазети, що там під проводом кн. Юрия Чарторийского обговорено економічні постуляти краю і полїтику польского Кола. В сїм зглядї прошено кандидата ґр. Казимира Шептицкого, щоби головно підпирав рільничі інтереси краю та домагав ся реґуляциї Сяну. Що-до полїтичної тактики, ґр. Казимир Шептицкий заявив ся за поновною злукою сторонництв давної правицї, коли лише Чехи схотять занехати обструкцию. Промовляли дальше Скарбек-Боровский, Пашкудзкий, Юнґа, Країньский, Чайковский, Чарторийский, і всї заявили ся за реконструкциєю правицї, а особливо др. Чайковский остерігав перед союзом з членами нїмецкої лївицї. Підпираючи попередних бесїдників кн. Чарторийский пригадав, якою неудачною виявила ся гадка коалїциї з лївицею. Мимо того, що тодїшне правительство складало ся з парляментарних знаменитостий. Ся коалїция провалила ся, бо не була опертою на природних основах. Бесїдник зганив рішучо обструкцию, але уважав поспіх в завязаню т. з. Arbeits-Majorität полїтичним блудом, а давнїйшу правицю одинокою полїтичною формациєю, яка відповідає інтересам краю, монархії та поставив слїдуюче внесенє: Зібранє заявляє ся згідно з гадкою, висказаною ґр. Шептицким, за поновним завязанєм правицї в єї давнім складї. Внесенє ухвалено.

Чорногорска княжна Ксеня стала предметом дневникарских сплетень. Одні дневники доносять про єї заручини з кн. Юриєм грецким, ба навіть вже замістили їх фотоґрафії, як наречених, другі дневники удержують з цїлою певностию, що се кн. Фердинанд болгарский має заручити ся в короткім часї з княжною Ксенїєю. Так отже на разї Ксеня має двох наречених.

З Туреччини утїкають дальше ріжні висші і низші личности перед грізною десницею султана і двірскої камарилї. Онодї утїкло за границю сїм висших урядників, бо їх підозрівали о молодотурецку аґітацию.

В Китаю ідуть вправдї мирові переговори нормальною ходою, але проте вигляди на добрі успіхи акциї держав не зовсїм корисні. Китайске правительство заявляє себе приклонним до принятя поданих услівий, але між китайским народом кипить ще завсїгди ненависть до чужинцїв. Приватний секретар китайского посла в Парижи заявив співробітникови »Gaulois«, що мир в Китаю може запанувати аж тодї, коли здавить ся боксерский рух. Длятого мир мусить бути заключеним під таким услівєм, щоби повстанє бодай на 20 лїт вчинено неможливим. Треба викоренити всї стоваришеня Боксерів. За двайцять лїт Китай буде міг се доконати, але тепер нї.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Навечерие Б. (піст); рим.-кат. Прески. — В суботу: гр.-кат. *Богоявленїє Господне;* рим.-кат. Фердинанда.

— **Від Адмінїстрациї: Хто до вторка по Богоявленію не зверне висиланих єму сегорічних чисел »Руслана«, того будемо уважати нашим предплатником на сей рік.**

— **Новоприступившим передплатникам** вишлемо всї числа з минулого року, в яких містить ся розвідка: »Руска справа в урядовім осьвітленю«.

— **Вїзд ВПр. Митрополита Шептицкого.** Нинї велике сьвято у Львові. На катедрі св. Юра і на семинарицкій церкві шелестять від рана хоругви. Подвірє перед катедрою і площу Сьвято-Юрску заповняють товпи народа. На зелїзничім двірци зібрала ся цїла митрополитальна Капітула львівска, представителї перемиской і станиславівскої Капітули, ректорат дух. семинариї, представителї духовеньства сьвітского і монашого та представителї духовеньства латиньского і верміньского.

О год. $12^1/_2$ приїхав поїзд, з якого висїв ВПР. Митрополит в товаристві крилошан о. Бачиньского і о. мітрата Туркевича, які виїздили до Галича против Митрополита. Настала сьвяточна хвиля. Хор богословів засьпівав: »Слава во вишних Богу...« коли ВПреосьвященний переходив шпалїром до салї призначеної на повитанє. Ту о. мітрат Білецкий повитав ВПреосьвященого короткою промовою, а опісля хор питомцїв відсьпівав многолїтствіє. На сїм скінчило ся принятє на двірци.

Довгий ряд повозок рушив з двірця на площу св. Юра, де стояли процесиї зі всїх львівских церков. Перед брамою висїв Митрополит з повозки. Ту ожидало Єго численне духовеньство. ВПреосьвященому подало мантію, омофор і мітру. Хор засьпівав: »Всяческая днесь радости исполнися ся«, і цїле духовеньство війшло до церкви. По молитві засїв Митрополит на престол, а на фотелях засїли кс. архиеп. Більчевский і Ісакович, кс. еп. Пузина, Пельчар, Вебер, Новак, Чехович, дальше заняли місце представителї урядів: намісник, кр. маршалок, президент міста, військовий командант Фідлєр і ин. По відчитаню папскої булї і акту номінацийного ВПреосьвященний зійшов з престола. З Него знято мантію, прибрано в архиепископску одїж і подано мітру і жезло. Знова вийшов Митрополит на престол і поблагословив зібраних. Потім промовив коротко о. мітрат Білецкий, а ко-

ли ВПреосьвященний відповів на промову, о. мітрат взніс многолітствіє о. Митрополиті, яке зібрані з одушевленєм повторили. Хор питомців відсьпівав опісля »Многая літа«, почім ВПреосьвященому подало духовеньство »гомаґію«. По коротких молитвах відведено о. Митрополита до Єго палати.

— **Загальний збір** »Україньско-руского драматичного товариства ім. Івана Котляревского« у Львові відбуде ся дня 3. н. ст. лютого с. р. (в неділю) о 3-ій годині пополудни в салї товариства »Руска Бесїда« (ринок ч. 10. І. поверх). Порядок: 1) Справозданє уступаючого виділу з єго діяльности за минувший рік, 2) справозданє про стан касовий товариства, 3) справозданє контрольної комісиї, 4) вибір голови, єго заступника, 10 членів виділу і 4 заступників, 5) вибір контрольної комісиї, 6) внесеня членів і інтерпеляциї. *Іл. Огоновский*, голова. *Т. Новицкий*, секретар.

— **Заповіджений відчит проф. Карєєва** на дохід бібліотеки Наук. Товариства ім. Шевченка про »значінє Н. К. Михайловского в російскій літературі« відбуде ся в великій сали »Народного Дому« в понеділок дня 21. с. м. о $6^1/_2$ год. вечером. Ціни місць: фотель 2 кор., крісло 1 кор., вступ на салю 40 сот., ґалерия 20 сот. Білєти продають ся в канцеляриї Наук. Тов. ім. Шевченка (ул. Чарнецкого 26), а в день відчита від 6. год. при вступі на салю.

— **Перші загальні збори** членів жіночої спілки промислової »Труд«, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 28. н. ст. січня 1901 о год. 6. вечером в льокали товариства »Руска Бесїда« у Львові (Ринок ч. 10, перший поверх). Порядок дневний: 1) відкритє зборів; 2) справозданє уповажнених основателями з дотеперішної їх діяльности; 3) вписуванє і принятє членів; 4) вибір 10 членів Ради управляючої (§. 14. ст.); 5) вибір 3 членів комітету контрольного (§. 43 ст.); 6) внесеня членів.

— **В Перемишли** дня 20. с. м. т. є в неділю відбуде ся представленє »Вифлеємскої ночи« в сали »Сокола«. Початок о 4. год. пополудни.

— **Контроля в уділюваню науки релїґії в народних школах**. Станиславівский епископский ординарият видав слїдуюче розпорядженє: »Ц. к. рада шкільна краєва повідомляє, що окружні ради шкільні в періодичних справозданях з візитаций народних шкіл жалують ся, що деякі рускі сьвященики неправильно уділяють науки релїґії в школах, а деякі не хотять своїм власноручним підписом в лекцийнім дневнику потверджати, що они уділяли науки релїґії. Епископский ординарият знає добре, що духовеньство переняте великим значінєм науки релїґії і тої науки в церкві і в школї совісно уділяє. Але як показує ся з висше згаданих справоздань шкільних інспекторів, не у всїх школах народних побирає молодїж правильно науку релїґії, длятого еп. ординарият уважає за свій обовязок пригадати конечність точного і правильного уділюваня науки релїґії в народних школах в такім порядку і числї годин, які для кождої школи приписано. Щоби духовеньство на будучність від подібних замітів освободити, приказує ся, щоби сьвященики кожду годину науки релїґії записували власноручно в дотичнім лекцийнім дневнику«.

— **З Руского Товариства педаґоґічного**. На засїданю Виділу дня 12. с. м. під проводом заступника голови проф. Білецкого полагоджено між иньшими: 1) Проф. др. В. Коцовский і дир. Чиж подали рецензию способу редаґованя »Учителя«, орґану Товариства. 2) Ухвалено віднести ся до Вис. Власти в справі управильненя видаваня руских повідомлень по школах з польскою мовою виклядовою. (Після розпорядженя краєвої ради шк. вільно родичам і опікунам жадати руских повідомлень в польских школах). 3) Ухвалено зібрати, а потім печатати гри і забави для старшої молодїжи. 4) Принято з подякою до відомости, що о. сов. Евгений Гузар, проф. учит. семинариї у Львові, жертвував до бібліотеки і музея Товариства 42 книжок вартости понад 400 корон. 5) Принято 54 нових членів. 6) Ухвалено, щоби з членів Виділу відповідно до шкіл, в яких заняті, зложено дві секциї: а) до шкіл народних і учительских семинарий і б) до шкіл середних. Тоті секциї можуть кооптувати також членів з поза Виділу. 7) Реґулямін для Головного Виділу віддано д-рови Коцовскому до другої рецензиї.

— **Ворожба на новий вік**. Одна з париских ворожбиток подала перед співробітником »Gaulois« таку ворожбу на біжичий вік: »Новий вік має стати дуже корисним для Франциї, лише в половині віка навістять єї страшні повени. Анґлїя понесе богато територияльних страт. Іспанїя в другій десятцї віка зачне завживати постійного мира і слави. Італїянцї не будуть мали причини анї до нарікання, анї до радости. Австро-Угорщина розпаде ся на кілька віддїльних держав. Турция стане поділеною. Один з наслїдників теперішного султана буде панував лише над Малою Азиєю і маленькою частиною европейскої Туреччини. Египет відзискає независимість. Мароко і Триполїтанїя станутъ добичею романьских народів. Францускі кольонії зацвитуть. Вкінци папство вийде побідно і єго власть зросте в десятеро. — Хто хоче, нехай вірить в те все.

— **З зимових мотивів**.

Зима... Забілїли снїги на роздолї,
Сон тихий скотив ся природї на вії,
Відкрив її груди і рамена голї,
Чутє заморозив і всї здавив мрії.

Зима... Сумні вітри гуляють по полї,
Скомлять — як плачі понад гробом надії,
Як дика розпука по втраченій долї —
Мов стогін душі, що від горя мук млїє.

А дика туга і сей жаль мов безмежний
І сонний спокій, такий з гробом сумежний
І вітер, що тягом жалібно так віє.

Вже тихим сном смерти на душу лягають,
Морозом бурливу кров в жилах стинають —
Сльоза замерзає.. і серце дубіє...

Ст. Чарнецкий.

— **Прогулька бальоном**. З Перемишля доносять, що дня 11. січня с. р. поручник Шрімпф, з тамошного військового віддїлу бальонового і др. Валєнтин, член метеорольоґічного інституту віденьского, урядили воздушну подорож. Бальон пущено в Гурку о 8. год. рано, коли тепломір показував — 22° Ц. На висотї 1.200 метрів тепломір показував ±0, на 1500 м. було +3° Ц., а на найвисшій височинї злету показував тепломір — 8.2° Ц. Бальон спустив ся долїв по 11. годинї в Гутисках Нєнадовских.

— **Злодії** закрали ся недавно до родинного гробівця поміщика Вольфа в Ґронові, коло Торуня, і обікрали одинацять домовин. Залютовані домовини цинкові перетято дуже зручно, викинено мощі і забрано богато дорогоцїнностий, як когутків, брансолєт і перстенїв. Мимо енерґічного слїдства, не повело ся доси викрити безличних рабівників.

— **Родинна драма**. З Будапешту доносять: В селї Ліпра-Довалльо селянин Доб повернув з ярмарку і поставив на столї папірові гроші, які вторгував за пару волів. Коли на хвилю відійшов від стола, єго 3-лїтний синок взяв гроші до рученят і покраяв їх ножицями. За хвилю війшов батько і як побачив страту, засичав дико, пірвав сина і відтяв єму сокирою голову. Матїр, що в кухни купала дитину, почула крик і прибігла, але зі страху упала нежива на землю, а дитина тимчасом утопила ся. Старий Доб на вид такого нещастя, котрого був причиною, повісив ся в стодолї.

— **З Хойниць** доносять: Убійник Вінтера шуткує собі з прокураториї. Ві второк одержав прокуратор анонїмний лист, в якім донесено єму, що того самого дня загортка Вінтера буде лежати на єго гробі. Прокуратор вислав сейчас жандармерию на цминтар, але тимчасом найдено загортку на подвірю жіночої школи виділової. Стан загортки показував, що єї ледве перед хвилею перекинено через мур на подвірє.

— **Публичне безпеченьство в Америцї**. В державі Небраска (Сп. Держ.) в Омага розбишаки викрали 16-лїтного, одинокого сина мілїонера Кудаги. Хлопець вийшов вечером до свого товариша, а коли вертав домів, напав на него якийсь мущина, вхопив хлопця і скочив до стоячої повозки. Конї рушили, а за кільканацять хвиль станули перед дімком у лїсї. Ту хлопцеви закинено мішок на голову і питано про маєтковий стан батька, та чи батько може заплатити за него 25 тисячів долярів. Тої самої ночи вислано до старого Кудаги лист такого змісту: »Ми спіймали вашого сина. Він находить ся в безпечнім місци. Але віддамо єго за 25 тисячів долярів. Як«. Кудага пристав лише на 10.000 і виплатив гроші. За пів години хлопець був свобідний, а розбишаки пропали як камфора.

— **Фоноґраф завіщанєм**. Чи ґрафофон може заступити завіщанє? Се питанє — як доносить »Волинь« — має незабаром рішити суд. Перед кількома місяцями приїхав до Москви якийсь поміщик зі смоленьскої ґубернії, щоби закупити деякі господарскі знаряди. При тій нагоді купив він фоноґраф, щоби зробити в дома несподїванку. По повороті до дому поміщик занедужав і помер по двох днях, не оставивши завіщаня. Межи родиною настали спори, судові процеси, бо кождий бажав посїсти кількасоттисячний маєточок. Аж ось недавно в шуфлядцї столика помершого найдено кошичок запечатаний, в якім містив ся валок від фоноґрафу. Коли вставлено валок до апарату, присутні почули голос помершого, як він з задержанєм всїх правил завіщаня, розділяв майно поміж членів родини. Тепер розходить ся лише о те, чи суд признасть важним сю форму завіщаня.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує:

Перевіз худоби з Галичини і Буковини до Відня. — З днем 1. січня 1901 війшла в житє нова тарифа, часть II. для перевозу рогатої худоби, свиней і овець яко посилки звичайні зі стаций ц. к. австр. зелїзниць держав. в Галичинї і Буковинї до Відня Ст. Маркс і до Відня-дворець північної зелїзницї.

Галицко-віденьский союз зелїзничий. З днем 1. січня 1901. війшов в житє додаток I до тарифи, часть II з дня 1. серпня 1900, містячий в собі доповненя і зміни специяльних постанов тариф стацийних для перевозу товарів, як також тариф виїмкових і спису речинців достави.

— **Дрібні вісти**. Дирекция львівского театру заанґажувала нового капельмістра в особі п. Спетріно, Італїйця, який через 8 лїт був першим діріґентом опери в Варшаві. — З львівского, міского арешту втїкли онодї три харцизи, пробивши стїну своєї вязницї до комнат дирекциї зелїзниць державних, а вчера в сей сам спосіб освободило ся зі своєї келиї сїм нових вязнїв. — Звісний, російский маляр Верещаґін, ґеніяльний творець проймаючих картин війни удав ся до Китаю на місце бою. — Фабер, основатель сьвітової фабрики оловців, помер вчера в Норимберґії в 82 р. житя. — Бродске староство замкнуло народні школи в Бродах на дальші два тижнї, з причини лютуючої там шкарлятини.

— **Гумористичний кутик**.

В редакциї.

Редактор. Нї, мій пане, таких нїсенїтниць вам ще не можна писати, на те ви ще за мало маєте виробленої слави.

Нїгілїстка.

— Жениш ся з панною А.? Таж она нїгілїстка!

— Яка нїгілїстка?

— З переду у неї нема нїчо, з заду нема нїчо і в кишени нема нїчо!

Посмертна † оповістка.

— **О. Іларий Валявский**, парох в Тейсарові, стрийского деканата, упокоїв ся в 62. р. житя, а в 32. р. сьвященьства. В. є. п.!

— **Целїка з Кунцевичів Петрасивичева**, вдова по бл. п. о. Ів. Петрасевичу, пароху в Перегноєві, упокоїла ся в 47. р. житя. В. ї. п.!

— **Юлїя з Данкевичів Заячківска**, вдова по адюнктї фабрики тютюну, упокоїла ся в Станиславові, в 70. р. житя. В. ї. п.!

Наука, штука, лїтература,

— Появила ся книжка: Geschichte der k. k. Militär Seelsorge und des Apostolischen Feld-Vicariates über Auftrag des Apost. Feld-Vicars Dr. Coloman Belopotoczky von Emerich Bielik. Feldconsistorialsecretär. Сторін 373 8°.

Зміст книжки інтересний тоже і для нашого греко-католицкого клира. Вікарому Полевому підлягає 13 військових костелів і 48 військових каплиць по ріжних заведенях військових — Кромі сего ще 222 полевих каплиць (скринь з приборами і 75 капличних ґарнїтурів.

Всїх духовних військових є 138, 4-ох із законного клира, а 134 сьвітских сьвящеників. Межи тими є тепер 16 докторів богословія і фільософії, 5 почетних крилошан капітульних, 8 радників консисторских, 2 преповитів Probst, 1 папский пралат, 7 папских підкоморіїв, 1 надворний капелян, 8 відзначених крестом рицарским ордена Франца Йосифа, 2 золотою військовою медалю, а 9 золотим крестом заслуг. В Главі Ehrenhalle der Militär-Geistlichkeit виписані ті, що на полю битви згинули, 6 числом і доданий позвбучний спис (225) тих, що за особливші заслуги в битвах, епідеміях відзначених військових духовних. З Русинів згадує ся там Йосиф *Качковский* (зол. крест заслуги), *Лїтиньский* Климентий (Маджента і Мінчію), Вітошиньский Орест на похід против Прус 1866, — Вікович Антоній — мадярска революция 1848. Він був каноніком-номінатом митр. капітули.

Телеґрами.

Станиславів, 17. січня. ВПР. о. Шептицкий відправив нинї о $6^1/_2$. год. рано Службу Божу в катедрі, почім з процесиєю відведено єго на зелїзничий дворець. Ту пращано о. Митрополита дуже торжественно.

Підчас пращальної проповіди в катедрі о Митрополитови капали сльози з очей з глубокого зворушеня.

Відень, 17. січня. При вчерашнім тїснїйшім виборі в міскім окрузї Вінер-Найштад вийшов нїмецкий людовець Кіман.

Берлин, 17. січня. Цїсар Вільгельм вручив презесови румуньского кабінету Карпови свій портрет з власноручним підписом. Нинї відїхав

Карп до Відня, де єго має приняти цїсар на авдиєнциї.

Дешевим і гарним дарунком

на коляду, новий рік і при иньших нагодах, — — — — — — — яко гарна прикраса комнат є

Картини: Верещаґіна, Шевченко в домовині і Сластьона, Шевченкова могила. — — — — — — —

Можна дістати через адмінїстрацию „Руслана“ з пересилкою за *1 кор. 60 сот.*

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Проґрама від 16. до 31. сїчня 1900.

При співучасти військової музики 80 п. п.

1. **Littke Carlsen**, джентельмен-каракатура. 2. Павло **Conchas**, король армат. 3. **Hasson i Tenny**, їзда на кружляючій ся кулї. 4. **Risa Nordström**, субретка. 5. **Les Lwuan**, пантоміна »о півночи в млинї«. 6. **Brathers Orelly**, комічна акробация. 7. **Miss, Josephine**, продукция на линві. 8. **Franke**, дует. 9. **Трупа Prinzioaly** зі своїми подвійними смертельними скоками. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп. приходить о годинї	Поїзд особ. приходить о годинї	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Станиславова
	6·46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
	11·45	з Ядослава і Любачова
	11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.
2·20	5·17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·40	„ „ „ на дв. голов.
	5·45	з Кракова
1·45	5·55	з Чернівцїв, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
	8·28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.
	9·23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.
8·40 2·31	9·45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
12·20	10·00	з Чернівцїв, Букарешту, Гусятина, Потутор
	10·15	з Лавочного (Пешту) Хирова
	10·12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·30	» » » на дв. голов.
	12·05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·12	з Підволочиск на дворець Підзамче
	3 35	„ на дворець головний

Поїзд посп. відходить о годинї	Поїзд особ. відходить о годинї	зі Львова
	6·25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·53	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9·42	„ » » дв. гол.
2·55	9·55	до Чернівцїв, Станиславова
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	2·15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
	3·26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
	6·13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марця 1901 щоденно
12·40	6·30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	7·10	до Тернополя дворець головний
	7·33	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
	9·12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·40	до Чернівцїв і Іцкан
	10·50	до Кракова, Відня, Варшави
	11.00	до Підволочиск, Бродів дв. голов ій
	11·25	» » дв. Підза
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбор=
	4·45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Інформациї і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїйших комбінациях.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЄСТЕРЪ“

перше і одиноке руске Товариство асекурацийне, **припоручене** Всч. Духовеньству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариятам** всїх **трех** епархій, обезпечає будинки, урядженє домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів ґваранцийних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.		486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „	— „		
„ специяльна	1.684 „	80 „		
Фонд основний	72.000 „	— „		
„ емеритальний	18.166 „	60 „		

Тарифи »Днєстра« дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року виносили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Полїси** »Днєстра« приймає **Банк краєвий** і **Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Снятинї, Городенцї, Теребовли і Заліщиках при **позичках** гіпотечних.

На житє можна обезпечитись **через »Днєстръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає найкористнїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу ґваранцию і видає полїси і квіти в рускім язицї. **Зголошеня** о удїленє аґенций в окрестностях, **де нема близько аґентів »Днєстра«, приймає ся.**

»Днєстръ« виплатив аґентам по конець 1899 р. провізиї **216.714 корон.**

Львів, ринок ч. 10. (дім »Просьвіти«).

Пожички для членів Тов. взаїм. обезп. і взаїм. »Днєстръ« на $5\frac{1}{2}$% і 1% додатку на кошта адм.

К. СОЛИК

передше **МРОЗІНЬСКИЙ**

у Львові ул. Собіского ч. 7.

поручає всїлякі роди **ФУТЕР.**

Футра до подорожи, мужескі і жіночі нагортки найновійших фасонів, Ротонди, Сака, Дольманики, Катанки, Колнїри, Боа, Зарукавки, Шапочки дамскі, Шапки мужескі, Шкіри всякого рода, поодиноко і гуртом як також, **Верхи** готові до мужеских і жіночих футер.

Материї найновійші на верхи в найбільшім виборі.

Рівнож принимає на лїто футра до переховку.

Цїни умірковані і низькі.

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селї

цїна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

цїна 30 сот.

оповіданя з житя Словінцїв в перекладї І. Кузїва

нехай як найскорше замовить сї дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропигійскій Книгарни, ул. Руска у Львові.

Товариство взаїмного кредиту „ДНЄСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою $5\frac{1}{2}$% і 1% додатку на кошта адмінїстрацийні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляциєю, над 500 корон тілько за інтабуляциєю на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященики, не посїдаючі реальностий, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через »Днєстръ« в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінаций.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від **членів і третих осіб** по 4%.

Удїл членьский виносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тілько член обезпечений в »Днєстрѣ«.

Інформациї удїляє Дирекция листовно або аґенти Товариства взаїмних обезпечень »Днєстръ«.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.**

З друкарнї В. А[illegible] иноШ